

چهارده متفکر مسلمان

تألیف: دکتر بهروز مرادی

بهمن پیرنا

زمستان ۱۳۹۳

سرشناسه	:	مرادی، بهروز، ۱۳۴۴ آذر -
عنوان و نام پدیدآور	:	چهارده متفکر مسلمان / تألیف بهروز مرادی .
مشخصات نشر	:	تهران : بهمن برنا، ۱۳۹۳ .
مشخصات ظاهری	:	۲۱۶ص: مصور .
شابک	:	۱۳۰۰۰ ریال 8-68-978-964-8023
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه
موضوع	:	دانشمندان اسلامی — سرگذشتنامه
موضوع	:	دانشمندان اسلامی — ایران — سرگذشتنامه
موضوع	:	مجتهدان و علما — سرگذشتنامه
موضوع	:	مجتهدان و علما — ایران — سرگذشتنامه
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۳ ج۹/م۴۵۴ BP
رده بندی دیویی	:	۲۹۷/۹۹
شماره کتابخانه ملی	:	۳۶۵۱۶۷۶

چهارده متفکر مسلمان

مؤلف: دکتر بهروز مرادی

ویراستار: دکتر علی باصری

طرح جلد: پریناز صادقی

نوبت چاپ: اول - زمستان ۱۳۹۳

شابک: 8-68-978-964-8023

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

صفحه آرایه: انتشارات بهمن برنا

لغت و گرافیک: دریا

چاپ و صحافی: بهمن

تلفن: ۸۸۰۰۸۹۲۶ - ۸۸۰۰۸۹۴۱

قیمت: ۱۳۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۹	فصل اول ابونصر محمد فارابی (۳۳۹-۲۶۰ هجری قمری)
۱۱	نظریه‌ی نبوت
۱۲	نظریه‌ی فطرت
۱۳	نظریه‌ی عقل فعال
۱۴	انواع جوامع انسانی
۱۶	مدینه‌ی فاضله
۱۷	مدینه‌ی جاهلیه
۱۹	شکل‌گیری شخصیت
۲۵	فصل دوم ابوریحان بیرونی (۴۴۰-۳۶۲ هجری قمری)
۲۸	مردم‌شناسی
۳۰	زبان‌شناسی
۳۲	روش تحقیق
۳۵	نظریه‌ی تکامل
۳۹	فصل سوم محمدبن خلدون (۸۰۸-۷۳۲ هجری قمری)
۴۱	فلسفه‌ی تاریخ
۴۲	تأثیر عوامل محیطی بر انسان
۴۳	انواع جوامع
۴۳	بادیه‌نشینی
۴۴	شهرنشینی
۴۷	نظریه‌ی دولت
۴۸	عصیت
۴۹	مراحل فراز و فرود دولتها
۵۵	فصل چهارم سید جمال‌الدین اسدآبادی (۱۲۷۶-۱۲۱۷ خورشیدی)
۵۷	بیداری شرق
۵۸	بازگشت به اسلام و قرآن
۶۱	عضویت در فراماسونری
۶۲	جامعه‌ی مدنی
۶۳	استبداد ستیزی

۶۳	پروتستانتیسم اسلامی
۶۵	سید جمال و غرب
۶۶	نظام سیاسی
۶۷	سایر نظرات
۷۳	فصل پنجم محمد عبده (۱۸۴۹-۱۹۰۵)
۷۶	تفسیر قرآن
۸۰	وحدت مسلمانان
۸۱	علوم غربی
۸۲	نظام سیاسی
۸۴	نهیضت دینی
۸۵	تأکید بر آموزش
۸۶	اندیشه‌ی تکفیر
۸۶	تعدد زوجات
۸۷	عبده و سید جمال
۹۱	فصل ششم محمد اقبال لاهوری (۱۸۷۳-۱۹۳۸)
۹۳	بازسازی اندیشه‌ی دینی در اسلام
۹۵	بازخوانی اندیشه‌ی اسلامی
۹۶	اجتهاد
۹۸	فلسفه‌ی خودی
۱۰۰	فلسفه‌ی مثبت
۱۰۱	مدل سیاسی
۱۰۲	مراحل زندگی دینی
۱۰۷	فصل هفتم محمد رشید رضا، حسن البنا، سید قطب، ابوالاعلی مودودی
۱۰۸	محمد رشید رضا (۱۸۶۵-۱۹۳۵)
۱۱۰	حسن البنا (۱۹۰۵-۱۹۴۹)
۱۱۵	سید قطب (۱۹۰۶-۱۹۶۶)
۱۲۰	ابوالاعلی مودودی (۱۹۰۳-۱۹۷۷)
۱۲۷	فصل هشتم مهدی بازرگان (۱۲۸۶-۱۳۷۳)
۱۲۹	تفکر تجربی
۱۲۹	نظریه‌ی تکامل دین
۱۳۱	قرائت علم‌گرایانه از دین
۱۳۲	ایدئولوژی
۱۳۳	غرب

۱۳۵	مارکسیسم
۱۳۵	نظام سیاسی
۱۳۶	تجدید نظر
۱۴۱	فصل نهم مرتضی مطهری (۱۳۵۸-۱۳۹۸)
۱۴۳	فلسفه‌ی تطبیقی
۱۴۳	مارکسیسم و ماتریالیسم
۱۴۵	حکومت در اسلام
۱۴۷	جامعه‌شناسی
۱۴۸	فرد و جامعه
۱۴۹	تکامل اجتماعی
۱۵۱	خدمات متقابل اسلام و ایران
۱۵۲	انقلاب اسلامی ایران
۱۵۳	علل عقب‌ماندگی مسلمان‌ها
۱۵۹	فصل دهم علی شریعتی (۱۳۵۶-۱۳۱۲ خورشیدی)
۱۶۱	بازگشت به خویشتن
۱۶۴	اسلام همچون ایدئولوژی
۱۶۵	آزادی و دموکراسی
۱۶۸	مارکسیسم و سوسیالیسم
۱۶۹	جامعه‌شناسی شریعتی
۱۷۲	جامعه‌شناسی دین
۱۷۶	عرفان، برابری، آزادی
۱۸۱	فصل یازدهم نصر حامد ابوزید (۲۰۱۰-۱۹۴۳)
۱۸۴	هرمنوتیک اومانیستی
۱۸۵	هرمنوتیک
۱۸۹	رویکرد تفسیری
۲۰۰	رویکرد تاریخی
۲۰۲	آزادی و عدالت اجتماعی
۲۰۵	منابع پارسی
۲۱۱	منابع انگلیسی و هلندی
۲۱۵	منابع اینترنتی

مقدمه

بسیار خرسندم که اندیشه‌های ۱۴ مفکر مسلمان را به مطالبات مشتاق حوزه‌های بحث و نقد تقدیم می‌کنم. البته باید اذعان کنم که این کتاب تنها خلاصه و چکیده‌ای است از نظریات شخصیت‌های این مجموعه، که به دست داشتن روایت کامل، نظم نظرات آنها کار بسیار پر حجم و سنگین می‌نماید. نگارش دیگر اینکه بیان اندیشه‌های مطرح شده در این کتاب به معنی موافق بودن یا همسر این نظریات نیست و خواننده‌های محترم لازم است بدانند که هدف مؤلف این مجموعه؛ ارتقاء سطح دانش و افزودن کردن فرآیند آگاهی از آنچه که دیگران فهم گرفته‌اند می‌باشد و تفاوت‌های فکری در نظام اندیشه‌های شخصیت‌های این کتاب خود گواه این ماجراست.

دیگر سخن اینکه بسیار بوده‌اند شخصیت‌های متفکر که می‌توانستند در این مجموعه قرار گیرند و دیدگاه‌های آنها شایسته‌تر توجه و بایسته‌تر پردازش بوده و هستند. اما هر مجموعه‌ای لازم به انتخاب ناگزیر دست می‌سازد و غرض از گردآوری این مجموعه در این کتاب است.

گفته‌های این کتاب را سال‌هاست که برابر دسر اندیشه‌های متفکران مسلمان دانشجوهای کارشناس ارشد بیان می‌کنم و البته برابر نخستین از حجم بسیار کتاب که فائز واقع بر سر راه استقبال از امر مطالعه در جامعه‌های ایران امروز است، گزینش نظریه‌ها امر اجتناب‌ناپذیر می‌نموده است. البته امید دارم که مصوبات کتاب برابر همسر آنها که در جستجوی شناخت هر چه بیشتر هستند و نقد را پس از بررسی کافیه روا می‌دارند و همواره در

نقد، حرمت‌ها را رعایت می‌کنند و مخالفان فکر خود را نیز از دایره‌ی اهتمام خویش بیرون نمی‌نهند، برگ
عقید در بر داشته باشد. برگ‌ها از جان و دل پذیرا و چنین نقدی خواهم بود.
با سپاس بیکران به پایتخت می‌برم از آن‌ها که شاهدی که زحمت نشر این اثر را با روح گشاده پذیرا شدند.

بهروز مرادی

۴ اسفند ۱۳۹۲

عشق از اهل سرکش و خونی بود

تا گریزد آنکه بیرونی بود

مولود